

הרב משה צבי נריה זצ"ל – סיפורים

מפתח-הלב

היה בישיבה תלמיד כבד שמיעה. אחר כל שיעור בבית המדרש צריך היה לשבת כמה שעות לבד לחזור על החומר.

כשנודע הדבר לרב נריה פנה אליו, נתן לו את המפתח לחדרו הפרטי ואמר: "קח ושב בחדרי. שם יהיה לך שקט".

באיזה מקום בארץ תמצאו תלמיד עם מפתח לחדרו הפרטי של ראש הישיבה?...

לא מסוגל לדבר...

הרב נריה אף פעם לא היה צריך לתת ענשים. תמיד היה משיג את מטרתו בדברך שלו... היתה תקופה של גנבות. למישהו נעלמו משקפי שמש והוא התלונן לפני הרב נריה. "חפש היטב", אמר הרב, כי לא היה מוכן לקבל שמישהו מהישיבה גנב לשני. שוב נעלם משהו, והרב עדין מסרב להאמין: אולי מבחוץ? בפעם השלישית לא יכל יותר, וצוה: "כלם לעלות לבית המדרש".

נסה לדבר ולא הצליח, ואז התחיל לבכות. הרגשתי את הכאב העצום ובכיתי גם אני. כשהרמתי את הראש, ראיתי שהוא יצא, לא היה מסוגל לדבר. ישבנו שם דמומים כ-20 דקות, ואחר כך יצאנו לאט. מאז פסקו הגנבות.

"קדשה אני מבקש" – פטירת הרב

מספר בנו של הרב:

"בלייל ז' בכסלו, כשעמדתי לידו והוא חלוש ביותר, הצעתי לו ללמד כדרכו ביום זה משהו מדברי הרב חרל"פ. הוא הנהן בראשו. לשאלתי מאיזה ספר של הרב חרל"פ רצונו ללמד, השיב בלחש 'על קדשת התורה'."

הקראתי לו קטע מתוך דבריו המרוממים של הגאון הצדיק.

כששמע אבא את הדברים התרגש מאוד, ולמרות רפיון כוחותיו קרא בקול גדול: "קר לי... תחממו אותי בדברי תורה תאחזו בארץ ישראל ובקדושתה. תנו לי קצת ערוי דם לנפשי

לחזק אותה ולחזק את תלמידי. אני מבקש! קדשה – אני מבקש. קדש הקודשים – אני מבקש. תנו לי קדשת ארץ ישראל. תנו לי קדשת אהבת ישראל. לא סתם דבורים, תנו לי הרגשת קדשת ארץ ישראל!"

ואז קרא כמה פעמים בקול גדול: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד".

מקדים שלום לכל אדם

בכפר הרא"ה בכל הדורות שמו ילדים לב לתופעה לא רגילה: תמיד ישנו אדם מבוגר שאומר להם 'שלום', ולא רק אומר להם שלום אלא מקפיד לומר 'שלום' לפני שהם יאמרו לו 'שלום'. ילדים סיפרו: "אנו ניסינו הרבה פעמים לומר 'שלום' לפניו ולא ידענו מתי לומר זאת, שכן כאשר היינו רחוקים מדי – אולי לא ישמע אותנו. אך כשהתקרבנו – אף פעם לא הצלחנו להקדים אותו באמירת 'שלום'".

עזרה לזולת

יום אחד, כשהיה הרב נריה כבר בן 80, בצאתו מביתו פגש ילדה יושבת על המעקה ליד ביתו כשלידה סל הקניות מהמכולת. שאל אותה: "מדוע את מחכה?" אמרה לו: "הסל של הקניות כבד, לכן שלחתי את אחותי שתקרא לאמי שתבוא לעזור לי". הרב, למרות היותו מבוגר, אמר לה: "בואי ואעזור לך", ולקח את הסל עד לפתח ביתה.

חום ואהבה

סיפר הרב ברוך גנות (טייס):

הדבר העיקרי והיסודי היה סבלנותו הרבה לתלמידים... האהבה והחום שקרנו מהרב נטעו בי את האהבה ללימוד התורה...

יום אחד הר"מ שלנו חלה, והרב נריה נכנס לתת שיעור במקומו. לאחר מספר דקות התלמידים החלו לנמנם. כאשר ראה זאת הרב – לא כעס, אלא הציע שאם אנו עייפים נניח כולנו את הראש על השולחן וננמנם למשך כמה דקות. אחר כך העיר אותנו, ולהפתעתנו היינו ערניים עד סוף השיעור.

בבוקר...

סיפר מנחם כהן:

עוד העולם ישן את שנתו, השמש שלחה את קרניה הראשונות על פני הארץ, והנה מתור דממת הבוקר קול בוקע ועולה:

"יש-ר-אל עם קדו-שים קו-מו ל-ע-בו-דת ה-בו-רא – ..."

מחדר לחדר עובר חבר ומעיר את הישנים. חברים קמים ויוצאים החוצה, עומדים רגעים ספק רדומים ספק מוקסמים. ערפלי אדים נשאים באוויר, רסיסי הטל מבריקים בגביעי הפרחים, אולם צפירות האוטובוסים שם רחוק על פני הכביש מזכירים כי העולם נעור והתחיל את עבודת יומו.

אחרי הרחיצה הולכים החברים ישר אל חדר התפילה, ה"שומרים לבוקר" יושבים ולומדים, עשרה הראשונים מברכים "ברכות השחר". כעבור רגעים מספר נכנסים כל החברים והש"ץ עובר לפני התיבה: - מזמור שיר חנוכת הבית - - -

ישראל עם קדושים

סיפר רונן הררי:

הגעתי לישיבת "בני עקיבא" מעולם רחוק מעולמה של תורה, והתקשיתי לקלוט את "דרכה של תורה" במסגרת חיי השגרה בישיבה. הייתי זקוק מאוד ליחס מלבב ולחום שיחזקו אותי ויבהירו לי: "אל תיבהל, המשך לצעוד".

בעודי שוכב בבוקר במיטה, בעיצומם של ימי אלול ועשרת ימי תשובה, נזרק קול שירה של הרב נריה בחלל האוויר: "ישראל עם קדושים, קומו לעבודת הבורא". קול נעים שלא כופה, לא גוער, כאומר: "זה מתאים לכם, זה אתם". ואני, כשחיוך נסוך על פניי, הקשבתי לקולו של הרב...

שנה טובה ומתוקה

סיפר הרב דוד הורוביץ:

מדי שנה נהג הרב נריה לחלק סוכריות בערב יום הכיפורים אחר תפילת השחרית. בני הישיבה היו עומדים בשורה ארוכה מחוץ לבית המדרש, והרב, עטור בטליתו, נתן לכל אחד סוכריה בצירוף ברכה לבבית. הוא רצה לזכותם במצוות אכילה בערב יום כיפור וכן לזכותם בתוספת ברכה. הוא ביקש שיברכו בקול, כדי שיוכל לענות אמן.

אף אנו הרמ"ם היינו "מתגנבים" אל תוך השורה, וזוכים לקבל ברכה וסוכריה. כשקיבלתי בפעם הראשונה את ברכתו עם הסוכריה, הייתי נבוך קמעה, אך הרב עצר אותי, תחב לידי כמה סוכריות ואמר: "זזה, בצירוף ברכה, לרעייתך ולילדיך".

שעה קלה לאחר מכן, ערכנו בבית את מנהג ה"כפרות" כשמתיקות הסוכריות בפיהם של ילדיי, והד ברכתו של הרב מרחף בחלל הבית.